

Pravidla pro posuzování letních restauračních zahrádek
v Městské památkové rezervaci Brno
z hlediska státní památkové péče

1. Městská památková rezervace Brno

Území historického jádra města Brna, jehož charakter je určován souborem kulturních památek, které se v něm nachází, bylo Nařízením vlády ČSR č. 54/1989 Sb., o prohlášení území historických jader měst Kolína, Plzně, Brna, Lipníku nad Bečvou a Příboru za památkové rezervace, **prohlášeno za městskou památkovou rezervaci**. Podmínky ochrany platné v památkové rezervaci se vztahují nejen na kulturní památky, ale v nezbytném rozsahu také na ty nemovitosti na území památkové rezervace, které kulturní památkou nejsou.

V Městské památkové rezervaci (MPR) Brno mj. platí, že:

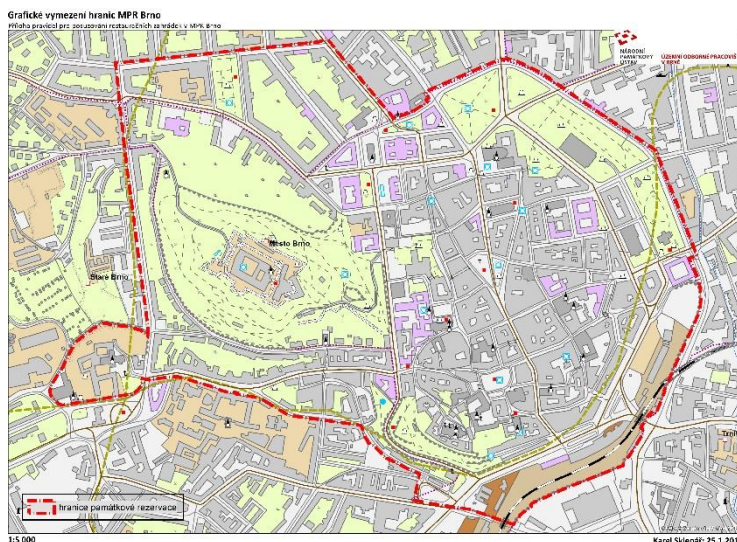
- v rezervaci smějí být využívány stavby, městské prostory a plochy jen v souladu s jejich kapacitními možnostmi a památkovou hodnotou rezervace, a
- úpravy městských prostor a ploch v rezervaci musí směřovat k jejich obnově, funkčnímu a estetickému zhodnocení se zřetelem k charakteru historického prostředí rezervace.

Mezinárodní Úmluva o ochraně architektonického dědictví, uzavřená dne 3. října 1985 v Granadě, kterou je Česká republika bezprostředně vázána, považuje „homogenní skupiny městských nebo venkovských budov pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, které jsou navzájem dostatečně spojitě, aby představovaly topograficky vymezené jednotky“ za tzv. **architektonické soubory**, které jsou součástí kulturního dědictví ve smyslu Úmluvy. U architektonických souborů je třeba „předcházet znetvoření, zchátrání nebo demolici“ (čl. 4 Úmluvy), uvnitř architektonických souborů je třeba „prosazovat opatření k obecnému zlepšení kvality prostředí“ (čl. 7 Úmluvy).

Slovní vymezení hranic MPR Brno je uvedeno v Příloze k Nařízení vlády ČSR č. 54/1989 Sb., o prohlášení území historických jader měst Kolína, Plzně, Brna, Lipníku nad Bečvou a Příboru za památkové rezervace:

„Hranice území rezervace v Brně vede na severu vnější uliční čarou zástavby v ulicích Gorkého, Vevří, Žerotínova náměstí a náměstí Rudé armády, na východě Sadů osvobození, dále po vnitřní uliční čáře Koliště, Dornychu, ulice Uhelné a Hybešovy, přechází na vnější hranici zástavby ulic Kopečné, Anenské a Pekařské a ulic Hlinky na severní straně Mendlova náměstí pokračuje do ulice Pivovarské, odkud se otáčí k severu a po západní straně Úvozu se vrací k výchozímu bodu.“ (pozn.: jedná se o historické názvy ulic, platné k roku 1989)

Grafické vymezení hranic MPR Brno je vyznačeno v příloze těchto Pravidel.

2. Restaurační zahrádky

Restaurační zahrádky jsou tradičně nedílnou součástí veřejného prostoru, svým provedením významně ovlivňují vzhled daného místa. Zejm. restaurační zahrádky neúměrně rozlehlé, umístěné na vysokých podestách, masivně ohrazené, zastřešené či opláštěné, brání pohledovému uplatnění parterů historických budov a pohledově se uplatňují na úkor kulturních památek. Též celkově mění prostředí historické zástavby, jež samo o sobě – mj. svou emotivní kvalitou – vytváří kultivované životní prostředí, jež musí být chráněno. Identita místa – nezávisle na případné přidané památkové ochraně – má být uchována.

Mj. i proto je třeba z hlediska veřejného zájmu na ochraně autenticity prostředí MPR Brno dbát na to, aby podoba restauračních zahrádek představovala určitou kulturu a měla též estetickou kvalitu. V městě Brně se historicky neustálil jednotný typ restaurační zahrádky, pokud jde o její celkový vzhled, použitý materiál, způsob ohrazení, zastínění nebo o mobiliář.

Ve smyslu těchto Pravidel se **restaurační zahrádkou** rozumí místo na veřejném prostranství, které slouží k provozování hostinské činnosti, nachází se v exteriéru mimo vlastní provozovnu hostinské činnosti, je s provozovnou funkčně spojeno a má stejného provozovatele.

Nejvhodnějším řešením z hlediska státní památkové péče je umístit mobiliář restaurační zahrádky a stínící prvky přímo na dlažbu, bez ohrazení. Taková restaurační zahrádka nevyžaduje vydání závazného stanoviska Odboru památkové péče Magistrátu města Brna (dále jen „OPP MMB“).

K realizaci restaurační zahrádky na území MPR Brno, která je

- umístěná na podestě, nebo
- je ohrazená, nebo
- je zastíněná markýzou či podobným zařízením se samonosnou konstrukcí,

je třeba vyžádat si předem závazné stanovisko OPP MMB. **Každý návrh** na realizaci restaurační zahrádky **bude posuzován individuálně** – v souvislosti s hodnotami daného místa a ve vztahu k pohledovým vazbám na okolní kulturní památky, jež se na zahrádku pohledově vážou.

Na umístění restaurační zahrádky ke konkrétní provozovně není právní nárok; dle konkrétních okolností je možné, že některé restaurační zahrádky nebudou shledány z hlediska státní památkové péče jako přípustné. **Platnost závazného stanoviska nemusí být časově omezená; závazné stanovisko platí od jeho vydání do budoucna, pokud se některý z posuzovaných prvků restaurační zahrádky nezmění.**

Restaurační zahrádky nemusí být unifikované, nesmějí však způsobit disharmonii a nelad v rámci daného veřejného prostranství a jeho okolí, harmonicky spolupůsobit s parterovou částí budovy, ve které se nachází samotná provozovna, měly by působit co nejsubtilnějším dojmem a neměly by vytvářet žádné nebo jen minimální pohledové bariéry. **Podoba restaurační zahrádky nemůže evokovat stanovou konstrukci nebo samostatné stavby, jako jsou pergola nebo zimní zahrada apod.**

Tato Pravidla byla zpracována za účelem větší transparentnosti při posuzování jednotlivých restauračních zahrádek, k informování provozovatelů hostinské činnosti na území MPR Brno i široké veřejnosti. Tato Pravidla se nevztahují na restaurační zahrádky zřizované mimo území MPR Brno.

3. Vzhled restauračních zahrádek

3. 1. Plocha restaurační zahrádky

Mobiliář restaurační zahrádky je třeba umístit přímo na povrch komunikace, podesty lze užít pouze v místech, kde je sklon větší než 6 %, a dále v místech, kde podesta slouží k vyrovnání plochy chodníku a vozovky apod. V takových případech je potom nezbytné použít co nejnižší možnou podestu, která bude schopná technicky vyřešit výškové (terénní) rozdíly.

Pokud podesta slouží k vyrovnání sklonu komunikace, je třeba, aby začínala **přímo v úrovni komunikace a její maximální výška byla +0,4 m**. Tam kde to délka restaurační zahrádky vyžaduje, je možné realizovat více stupňů podesty, přičemž každý z nich by měl začínat v úrovni komunikace a jeho výška nepřesáhne +0,4 m.

Boční strany podesty je třeba vyplnit obdobným materiálem, jako je její podlaha. Schody či bezbariérový vstup na restaurační zahrádku budou součástí jejího půdorysu, nemohou zasahovat mimo její půdorys.

Podesty nelze kotvit k dlažbě či jinému povrchu veřejného prostoru nebo fasádám budov.

Je-li restaurační zahrádku umístěna přímo na povrchu komunikace (dlažbě apod.), není vhodné ji vymezit položením koberce ani jiné druhotné nášlapné vrstvy.

3. 2. Vymezení restaurační zahrádky

Restaurační zahrádku je nejlépe realizovat bez ohrazení. V případě potřeby je možné **zahrádku vymezit přízemními květináči se zelení nebo subtilními sloupky v rozích. Ohrazení nemůže být tvořeno neprůhlednou plošnou výplní** (např. desky z neprůhledného materiálu – dřevo, plast, kov; textil atd.) nebo souvislou řadou velkoobjemových květináčů se zelení. Vodorovnou zábranu by mohl tvořit jeden subtilní profil, řetěz, lano nebo průhledná deska o maximální výšce 0,6 m.

K ohrazení restaurační zahrádky nelze použít zábradlí z vertikálních plotovek nebo jiné typy standardních oplocení, které nejsou do prostoru MPR vhodné.

Ohrazení restaurační zahrádky nemůže sloužit k reklamě ani k umístění menu či jiných sdělení provozovatele.

3. 3. Stínící prvky

K zastínění restaurační zahrádky jsou možné slunečníky, samonosné markýzy nebo markýzy kotvené na fasádě budovy, v níž se nachází provozovna hostinské činnosti.

Plochu zastínění je třeba realizovat z materiálu/tkaniny jediné barvy (nikoliv vícebarevně), ve světlém odstínu (nejlépe navazujícím na barevnost fasády budovy, před níž je umístěno, případně v odstínech šedé barvy). Zastínění nesmí přesahovat plochu restaurační zahrádky.

Hlavní plocha zastínění zůstane jednobarevná, bez reklamních a jiných sdělení. Drobné barevné reklamní logo může být vyvedeno výhradně na volánech slunečníku nebo na převisu markýzy. Pro logo či název provozovny a reklamní logo nelze použít reflexní barvy, a to bez ohledu na firemní standard provozovatele.

Plocha restaurační zahrádky by měla být zastíněna pouze jedním typem stínícího prvku, není vhodné kombinovat markýzu se slunečníky apod.

Hlavní nosnou konstrukci markýzy je možné zatížit samostatnými květináči, betonovými dlaždicemi apod., případně skrýt pod obložením (nikoliv celoplošně).

Restaurační zahrádku nelze zastínit pevnou konstrukcí (např. pergola, sedlová či pultová střecha).

Boční a čelní stěny restaurační zahrádky nelze zakrývat jakýmkoliv (průhledným či neprůhledným) materiálem.

K umístění markýzy na fasádě budovy je třeba si vyžádat závazné stanovisko OPP MMB.

3. 4. Reklama

Restaurační zahrádka nemůže sloužit jako nosič reklamy. Reklamní sdělení, loga, slogany, vyobrazení nebo popis nabízeného sortimentu apod. nelze umísťovat na podestu, na ohrazení ani na zastínění předzahrádky.

Na volánech slunečníků nebo na převisu markýzy lze připustit pouze drobné reklamní logo (viz výše).

3. 5. Doplnková zařízení

Na restaurační zahrádku nelze umísťovat:

- pokladnu,
- výčepní zařízení,
- barové a prodejní pulty,
- zmrzlinové stroje ani boxy,
- chladiče,
- větráky,

ani jiná podobná zařízení.

Příležitostná mobilní topná tělesa lze připustit pouze tehdy, pokud nenarušují pohledové vazby na přilehlé stavby, resp. kulturní památky, pokud nevytvářejí žádné nebo jen minimální pohledové bariéry v prostoru památkové rezervace.

Osvětlení restaurační zahrádky musí směřovat na její plochu, nikoliv do okolního prostoru. Osvětlení je třeba řešit tlumeným světlem. **Přívodem elektrické energie nelze zasahovat do fasády budovy**, v níž se nachází provozovna hostinské činnosti.

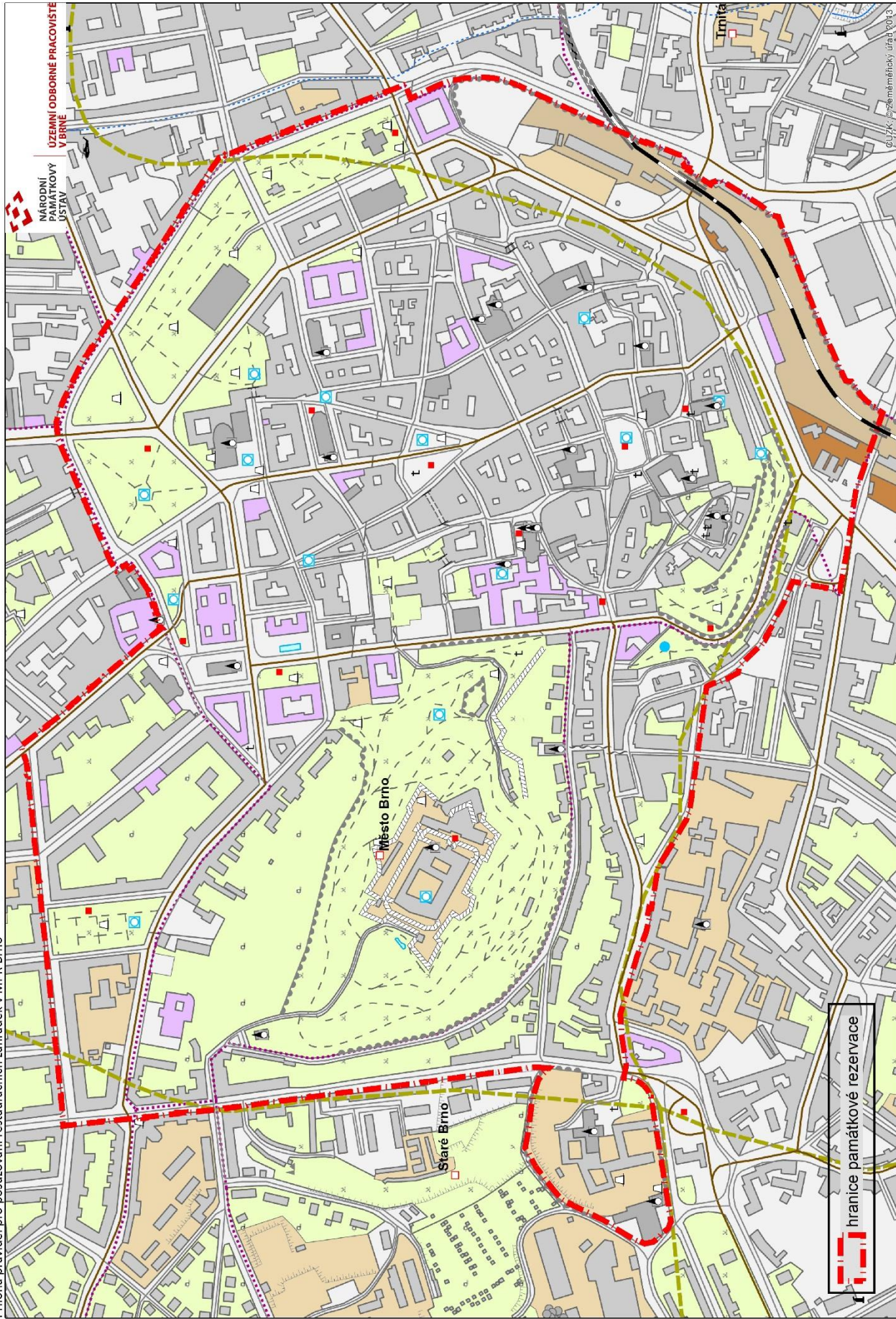
3. 6. Mobiliář restaurační zahrádky

Mobiliář restaurační zahrádky není předmětem závazného stanoviska OPP MMB. Doporučuje se užití kvalitních materiálů a kvalitní řemeslné zpracování všech prvků mobiliáře. V historickém prostředí MPR Brno obecně není vhodné užití typizovaného plastového nábytku, průmyslových palet, přepravek apod.

Příloha:

- Grafické vymezení hranic MPR Brno

Grafické vymezení hranic MPR Brno
Příloha pravidel pro posuzování restauračních zahrádek v MPR Brno

hranice památkové rezervace

1:5 000

Karel Sklenář: 25.1.2017

© ÚZK - Urbanistický úřad 2013